Legal Research, Vol 29, Issue 115, 2026: 283-302 Print ISSN: 1024-0772 Online ISSN: 3060-5911

Journal of Legal Research
https://lawresearchmagazine.sbu.ac.ir/

Orginal Article

A Critical Study of the Offender Personality File in Iranian and English Criminal Law

Yaser Hajipour[1]

Highlights

- A comparative analysis of the Personality File in Iranian law and the pre-sentence report in English law shows that this institution serves as a fundamental tool for achieving criminal justice and the individualization of punishment, rather than a mere procedural appendage.
- Although the English system holds a structural advantage due to the independence of the reporting body from the prosecuting authority, the judicial practice of Iran's Supreme Court, which has overturned verdicts issued without a personality file, has created a powerful practical guarantee that even surpasses the English legislator's approach.
- Elevating the personality file in Iran from a symbolic institution to a functional tool requires, first, a legislative revision of its scope (extending it to all Ta'ziri offenses while exempting Hudud and Qisas crimes) and, second, the establishment of a specialized, independent institution with an explicit enforcement guarantee**.**

ABSTRACT

Introduction

Modern criminal justice, by moving away from purely punitive approaches, has shifted toward the individualization of punishment and esurance proportionality between the act committed, the offender's personality, and the judicial response. Within this framework, the personality file functions as a practical and multidimensional institution which, by collecting data on the psychological, social, familial, economic, educational conditions, and background of the individual, plays a decisive role in achieving a more accurate understanding of the offender and analyzing the underlying causes of criminal behavior. The use of a personality file enables judges to render decisions grounded in individual and social realities, thereby preventing the issuance of uniform and generalized judgments for fundamentally different offenders. Moreover, by supporting the objectives of restorative justice, the personality file can facilitate rehabilitation, prevent recidivism, and reduce the human and social costs of the criminal justice system. The importance of this institution is not confined to the sentencing stage; rather, it may exert influence throughout all phases of criminal proceedings, from preliminary investigations to the execution of sentences and corrective and rehabilitative programs. Given the relatively recent introduction of the personality file in Iranian law and its longer-established history in England, the present study aims to conduct a comparative analysis of the status, mechanisms, and effectiveness of the personality file in the legal systems of Iran and

How to Cite: Hajipour, Yaser, "A Critical Study of the Offender Personality File in Iranian and English Criminal Law", Legal Research, Vol. 29, No. 115, 2026, pp: 283-302.

DOI: https://doi.org/10.48308/jlr.2026.242176.2987 Received: 26/10/2025-Accepted: 25/01/2026

1. Assistant Professor, Faculty of Law & Political Science, Islamic Azad University: Science & Research Branch, Tehran, Iran

Corresponding Author Email: docyas1366@iau.ac.ir

Copyright: © 2026 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

England, and to propose solutions to strengthening this institution within Iran's criminal justice system, in a manner that respects domestic requirements while enhancing criminal and restorative justice, and reducing recidivism.

Methods

This study adopts a descriptive–analytical method with a comparative approach. First, the theoretical foundations of modern criminal justice, the individualization of punishment, and the relationship between the personality file and the prevention of recidivism are examined. Subsequently, the legal rules and structures governing the personality file in Iran—particularly the 2013 Iranian Code of Criminal Procedure and its requirements concerning serious crimes and juvenile offenders—are analyzed, along with the practical challenges and legal ambiguities surrounding its implementation.

Results and Discussions

The findings indicate that in both legal systems, the personality file serves as an important instrument for achieving the individualization of punishment and enhancing the accuracy of judicial decision-making. However, significant differences exist in terms of institutionalization, scope of application, and supporting mechanisms. In Iranian law, the personality file was formally recognized for the first time in the 2013 Code of Criminal Procedure, and its preparation was made mandatory for certain serious crimes as well as for children and juveniles. This development reflects the legislator's acknowledgment of the need for a more comprehensive understanding of offenders and attention to their personal characteristics during criminal proceedings. Nevertheless, in practice, the personality file faces several challenges, including the lack of uniform practice in its preparation and use, shortages of trained and specialized personnel, ambiguity regarding the scope and content of admissible information, and insufficient coordination between judicial authorities and supportive and rehabilitative institutions. Furthermore, limiting the mandatory preparation of personality files to specific cases deprives many proceedings—where the prevention of recidivism and offender rehabilitation may be achievable—of an effective tool for accurate assessment. This situation hampers the effective implementation of individualization of punishment and, at times, leads criminal justice toward standardized responses that are not necessarily proportionate to the offender's personal and social circumstances. By contrast, the English legal system, benefiting from a longer history of utilizing offender assessment mechanisms, employs the personality file in a broader and more coherent manner throughout the criminal justice process. In this system, psychological, social, familial, and even risk-assessment evaluations regarding recidivism are typically prepared in the form of specialized reports. These reports are not confined to the sentencing stage but are utilized from early decision-making phases through sentencing, supervision of sentence execution, and rehabilitation programs. One of the key strengths of the English model lies in the structured cooperation among courts, mental health services, social services, and post-release supervision agencies. This coordinated network not only enhances the accuracy of personality file data but also facilitates the design of proportionate responses such as treatment programs, support services, alternative sanctions, and restorative measures. As a result of this integrated system, the likelihood of effective implementation of recommendations derived from personality files increases, thereby amplifying their impact on reducing recidivism. Comparative analysis demonstrates that although the legal recognition of the personality file in Iran constitutes a significant step toward modern criminal justice and restorative justice, deficiencies in executive infrastructure, institutional organization, and legal limitations hinder the full realization of its potential. In England, however, the personality file is regarded as a continuous decision-making tool, with a more prominent role in rehabilitation and the reduction of reoffending. Based on the findings, drawing upon the English experience—particularly in expanding the scope of personality files, establishing clear standards for their content and preparation, strengthening the role of multidisciplinary experts, and enhancing coordination between the judiciary and supportive and therapeutic institutions—could significantly improve the effectiveness of this institution in Iran. Moreover, the targeted use of personality files in criminal policy-making may shift judicial responses from pure punishment toward rehabilitation and restoration, thereby realizing criminal justice in its true sense, namely proportionality and individualization of punishment.

Conclusion

The present study demonstrates that the personality file constitutes one of the key pillars for achieving individualization of punishment, criminal justice, and restorative justice, and can play an effective role in reducing recidivism and enhancing rehabilitation prospects. In Iran, despite the legal recognition of the personality file in the 2013 Code of Criminal Procedure, practical challenges and legal ambiguities have prevented full utilization of its capacities. The English experience shows that institutionalizing personality files through specialized reports and inter-institutional cooperation can significantly enhance the efficiency of the criminal justice system. Accordingly, it is recommended that, while respecting domestic conditions,

structural and legislative reforms, the development of expert infrastructures, and strengthened inter-agency cooperation be pursued in Iran, so that the personality file may become a more effective instrument for realizing restorative justice and reducing recidivism.

Keywords: Pre-Sentence Report, Individualization of Punishment, Criminal Justice, Restorative Justice, Recidivism

فصلنامه تحقیقات حقوقی
https://lawresearchmagazine.sbu.ac.ir/

مقاله علمی-پژوهشی

تأملی بر پرونده شخصیت در حقوق کیفری ایران و انگلستان

یاسر حاجی‌پور[۱]

نکات برجسته

- بررسی تطبیقی پرونده شخصیت در حقوق ایران و گزارش پیش از صدور حکم در انگلستان نشان می‌دهد که این تاسیس، ابزاری بنیادین برای تحقق عدالت کیفری و فردی‌سازی مجازات‌هاست، نه صرفاً یک ضمیمه شکلی در فرآیند دادرسی.
- اگرچه نظام انگلستان به‌واسطه استقلال نهاد تهیه‌کننده گزارش از مقام تعقیب برتری ساختاری دارد، رویه قضایی دیوان عالی کشور ایران با نقض آرای صادره بدون تشکیل پرونده شخصیت، ضمانت اجرای عملی قدرتمندی ایجاد کرده که حتی از رویکرد قانون‌گذار انگلیسی نیز پیشی گرفته است.
- ارتقای پرونده شخصیت در ایران از یک تاسیس نمادین به ابزاری کاربردی، در گام نخست به بازنگری قانونی در دایره شمول آن (گسترش به جرایم تعزیری و استثنای حدود و قصاص) و در گام دوم به ایجاد نهادی تخصصی و مستقل با تضمین اجرایی صریح نیاز دارد.

چکیده

عدالت کیفری نوین بر پایه فردی‌سازی مجازات‌ها و تناسب میان عمل، شخصیت مرتکب و واکنش قضایی استوار است. در این میان پرونده شخصیت به‌عنوان ابزاری کلیدی با گردآوری اطلاعات چندلایه برای تحلیل ویژگی‌های شخصیتی، روانی، اجتماعی و پیشینه مجرم عمل می‌کند. این تأسیس با فراهم کردن داده‌های جامع، به تحلیل ریشه‌های رفتار مجرمانه و تصمیم‌گیری قضایی آگاهانه‌تر کمک کرده و اهداف عدالت ترمیمی، کاهش تکرار جرم و بازپروری را محقق می‌سازد. جایگاه پرونده شخصیت در نظام حقوقی کنونی، نه‌فقط در مرحله صدور حکم، بلکه در تمام مراحل دادرسی و حتی در اصلاح و بازپروری مجرم، پر اهمیت جلوه می‌نماید. پژوهش حاضر به بررسی تطبیقی پرونده شخصیت در نظام‌های حقوقی ایران و انگلستان می‌پردازد. در حقوق ایران، پرونده شخصیت نخستین بار در قانون آیین دادرسی کیفری ۱۳۹۲ مورد توجه قانون‌گذار قرار گرفت و تشکیل آن برای جرائم مهم و اطفال الزامی شد؛ اما در عمل با چالش‌ها و ابهامات قانونی مواجه است که اجرای مؤثر آن نیازمند اصلاحات ساختاری است. در مقابل، نظام حقوقی انگلستان دارای سابقه‌ای طولانی در بهره‌گیری از پرونده شخصیت بوده که شامل ارزیابی‌های روان‌شناختی، اجتماعی و خانوادگی است و در تمام مراحل دادرسی کاربرد دارد. همکاری میان دادگاه‌ها، نهادهای سلامت روان و خدمات اجتماعی، دقت و کارآمدی این نهاد را افزایش داده و به کاهش تکرار جرم کمک کرده است. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که بهره‌گیری از تجربیات موفق انگلستان، ضمن توجه به اقتضائات داخلی، می‌تواند به تقویت جایگاه پرونده شخصیت و در نتیجه، ارتقای عدالت ترمیمی و کارآمدی نظام کیفری ایران منجر شود.

کلید واژگان: پرونده شخصیت، فردی‌سازی مجازات، عدالت کیفری، عدالت ترمیمی، تکرار جرم.

استناد به این مقاله: حاجی‌پور، یاسر، «تأملی بر پرونده شخصیت در حقوق کیفری ایران و انگلستان»، فصلنامه تحقیقات حقوقی، دوره ۲۹، شماره ۱۱۵، مهر ۱۴۰۵، صص: ۲۸۳-۳۰۲.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۸/۰۴ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۱/۰۵ DOI: https://doi.org/10.48308/jlr.2026.242176.2987

۱. استادیار، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه آزاد اسلامی: واحد علوم و تحقیقات تهران، تهران، ایران
ایمیل نویسنده مسئول: docyas1366@iau.ac.ir

Copyright: © 2026 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

مقدمه

در گذار از اندیشه‌های سنتی عدالت کیفری به رویکردهای نوین و انسان‌محور، یکی از بنیادی‌ترین تحولات، ظهور و تثبیت اصل «فردی‌سازی مجازات»[1] بوده است. این اصل بر این باور استوار است که عدالت حقیقی نه در اعمال کیفرهای یکسان برای جرائم مشابه، بلکه در تطبیق واکنش اجتماعی با ویژگی‌های منحصربه‌فرد شخصیتی، روانی و اجتماعی بزهکار محقق می‌شود. در این نگرش، قاضی دیگر تنها مجری بی‌طرف قانون نیست که عمل مجرمانه را با مواد قانونی تطبیق دهد؛ بلکه با تطبیق اطلاعات جامع درباره وضعیت روانی، خانوادگی، اجتماعی، تحصیلی و حرفه‌ای، مجازاتی متناسب با شخصیت و حالت خطرناک بزهکار تعیین می‌کند.[2] هدف غایی از تشکیل پرونده شخصیت، فراتر از یک اقدام تشریفاتی صرف، دستیابی به اهداف عالی‌تری چون اصلاح و بازپروری بزهکار، پیشگیری از تکرار جرم، و در نهایت، تحقق عدالت ترمیمی و افزایش امنیت اجتماعی است.[3] بااین‌حال، علی‌رغم اجماع نظری جهانی بر اهمیت این تأسیس، مسیر تحقق عملی آن در نظام‌های حقوقی مختلف، با فراز و نشیب‌ها و چالش‌هایی همراه بوده است. این پژوهش با اتخاذ رویکردی تطبیقی، به بررسی و تحلیل جایگاه، کارکردها و چالش‌های فراروی پرونده شخصیت در دو نظام حقوقی متمایز ایران و انگلستان می‌پردازد.

نظام حقوق کیفری ایران، به‌ویژه با تصویب قانون آیین دادرسی کیفری در سال ۱۳۹۲، گام‌های مثبتی در جهت شناسایی و قانونمندسازی پرونده شخصیت برداشته شده است. مواد ۲۰۳ و ۲۸۶ این قانون، تشکیل این پرونده را برای طیف وسیعی از جرائم مهم و همچنین برای اطفال و نوجوانان، الزامی کرده است. این رویکرد در سطح تقنین، نشان از پذیرش نگرش نوین جرم‌شناختی و حرکت به‌سوی یک نظام عدالت کیفری اصلاح‌مدار دارد؛ اما اجرای این تکلیف قانونی در عمل با موانع ساختاری عظیمی مواجه است که آن را تا حد یک نهاد «نمادین» و «تشریفاتی» تنزل داده است.

در مقابل، نظام عدالت کیفری انگلستان، به‌عنوان یکی از پیشروترین سیستم‌های حقوقی جهان، سابقه طولانی‌تری در استفاده از پرونده شخصیت دارد. این پرونده، شامل اطلاعات جامعی درباره پیشینه کیفری، وضعیت اجتماعی، سلامت روانی، وضعیت خانوادگی و... بوده که هدف آن کمک به دادگاه برای تعیین مجازات مناسب، با تمرکز بر کاهش استفاده از زندان و افزایش گزینه‌های جامعه‌محور مانند خدمات اصلاحی است.[4] مقاله حاضر به مطالعه تطبیقی نقش پرونده شخصیت در نظام عدالت کیفری ایران و انگلستان می‌پردازد و هدف آن، شناخت بهتر فرایند ارزیابی شخصیت و چگونگی تأثیر آن بر تصمیمات قضایی است. ابتدا به تعریف و مفهوم دقیق پرونده شخصیت در نظام حقوق کیفری ایران و انگلستان و سپس به واکاوی جایگاه آن در دو نظام حقوقی و میزان تأثیر آن پرداخته می‌شود. در نهایت، با ارائه یک تحلیل تطبیقی جامع، تلاش می‌شود تا با الهام از تجربیات هر دو نظام، راهکارهایی برای تقویت این ابزار حیاتی در راستای تحقق یک عدالت کیفری کارآمدتر، عادلانه و منصفانه‌تر پیشنهاد شود.

---

[1]. Personalization of Sentences

[2]. فروتن، رضا و سید محمدرضا امام، «مطالعه تطبیقی اصل فردی کردن مجازات‌ها در فقه جزایی اسلام و حقوق ایران با نگاهی به تحولات قانون مجازات اسلامی»، *فصلنامه فقه جزای تطبیقی*، دوره ۱، شماره ۱، ۱۴۰۰، ص ۶۹.

[3]. سبزه علی، راضیه و قدرت‌الله خسروشاهی، «نقش پرونده شخصیت در پیشگیری از تکرار جرم»، *فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم*، شماره ۴۵، ۱۳۹۶، ص ۱۲۰.

[4]. Gelsthorpe, L., Raynor, P., and Robinson, G**.,** *Pre-Sentence Reports in England and Wales: Changing Discourses of Need, Risk and Quality,* Cullompton: Willan Publishing, First Edition, 2010, p. 405.

۱. مفهوم و مبانی پرونده شخصیت

۱.۱. مفهوم پرونده شخصیت

«پرونده شخصیت» برآیند رویکرد انسان‌محور و از دستاوردهای برجسته جرم‌شناسی نوین در دادرسی کیفری است که از نیمه دوم قرن بیستم میلادی در نظام‌های حقوقی جهان مورد توجه قرار گرفت؛ سندی که در کنار پرونده کیفری تشکیل می‌شود تا تصویر چندبعدی‌تری از متهم ارائه کند و تصمیم‌گیران را از صرف تمرکز بر «فعل مجرمانه» به‌سمت شناخت «فاعلِ جرم» سوق دهد که نه‌تنها به شناخت عمیق‌تر مجرم کمک می‌کند، بلکه قاضی را در تعیین مجازات مناسب یاری می‌رساند.[۱]

پرونده شخصیت به مجموعه‌ای از اطلاعات و گزارش‌های مستند اطلاق می‌شود که وضعیت عمومی و خاص متهم یا محکوم را بررسی می‌کند. این پرونده شامل جنبه‌های روانی، خانوادگی، اجتماعی، تحصیلی، اقتصادی، فیزیولوژیکی و... فرد است. برای مثال، وضعیت عاطفی، تعداد اعضای خانوار، سوابق کیفری، شکست‌ها و ناکامی‌های زندگی، انگیزه‌های ارتکاب جرم و حتی حالت خطرناک در آن ارزیابی می‌شود.[۲]

محتوای پرونده شخصیت، فراتر از گزارش‌های ساده است؛ در جرم‌شناسی بالینی، این پرونده ابزاری کلیدی برای ارزیابی حالت خطرناک بزهکار و پیش‌بینی رفتار آینده اوست. برای نمونه، اگر مجرم دچار بیماری روانی باشد، به‌جای مجازات سخت، درمان و بازپروری پیشنهاد می‌شود. در نتیجه، پرونده شخصیت از طریق شناخت علمی بزهکار، به تصمیم قضایی متناسب منجر می‌شود و ابزاری است که علاوه‌بر فردی نمودن عدالت، خطر تکرار جرم را نیز می‌کاهد.[۳]

۱.۲. مبانی لزوم تشکیل پرونده شخصیت

پس از بررسی مفهوم پرونده شخصیت، ضروری است که به بررسی مبانی تشکیل آن به‌طور خلاصه پرداخته شود؛ چراکه این امر به شناخت بهتر آن کمک می‌کند. در ذیل به مهم‌ترین مبانی تشکیل پرونده شخصیت پرداخته می‌شود:

۱.۲.۱. اصل فردی کردن واکنش کیفری

مهم‌ترین و بنیادین‌ترین دلیل برای لزوم تشکیل پرونده شخصیت، تحقق اصل فردی کردن مجازات‌هاست که بر تطابق مجازات با شرایط منحصربه‌فرد متهم تأکید دارد. اصل مذکور بر این فرض استوار است که انسان‌ها موجوداتی منحصربه‌فردند و نمی‌توان با دو فرد که مرتکب جرم یکسانی شده‌اند، به شیوه‌ای کاملاً مشابه برخورد کرد.[۴] لذا واکنش نظام کیفری باید با شخصیت، سوابق، وضعیت روانی و شرایط اجتماعی هر فرد متناسب‌سازی شود. فردی کردن واکنش کیفری در دو سطح قابل تحلیل است:

---

[۱]. همان، ص ۱۱۹.

[۲]. جمادی، علی، رامین رستمی و جلال بهادری، «پرونده شخصیت، از نگاه قانون‌گذار تا رویه محاکم»، *فصلنامه قضاوت*، دوره ۲۱، شماره ۱۰۵، ۱۴۰۰، ص ۱۰۸.

[۳]. فارسی، مهوش، قدرت‌الله خسروشاهی و روح‌الله سپهری، «ضرورت تشکیل پرونده شخصیت در پیشگیری رشدمدار از بزهکاری اطفال»، *فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم*، شماره ۵۶، ۱۳۹۹، ص۳۵.

[۴]. غیاثوند، سعید، ساجده موسوی، فاطمه زند و میترا بسیوند، «جایگاه اصل فردی کردن مجازات‌ها در میان اصول حاکم بر مجازات‌ها»، *مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه*، دوره ۹، شماره ۳، ۱۴۰۲، ص ۶۳۸.

الف) فردی کردن تقنینی: در این سطح، قانون‌گذار با پیش‌بینی تدابیری چون تعیین حداقل و حداکثر برای مجازات‌ها، کیفیات مخففه و مشدده، و نهادهای ارفاقی مانند تعلیق اجرای مجازات و آزادی مشروط، زمینه را برای اعمال نظر قضایی فراهم می‌کند. به‌عنوان مثال، تشدید مجازات برای کارمندان دولت در جرم کلاهبرداری یا اعمال مجازات‌های ملایم‌تر برای اطفال و نوجوانان، نمونه‌هایی از فردی کردن در سطح قانون‌گذاری است.[۱]

ب) فردی کردن قضایی: این سطح، نقطه تبلور کارکرد پرونده شخصیت است. در اینجا، قاضی با تکیه بر داده‌های و تحلیل‌های کارشناسی مندرج در پرونده شخصیت، از اختیارات قانونی خود برای تعیین مجازات متناسب، بهره می‌برد. به‌عنوان مثال، قاضی با مشاهده ندامت متهم، فقدان سابقه کیفری و... در پرونده شخصیت، می‌تواند از نهاد تعلیق اجرای مجازات استفاده کند. لذا پرونده شخصیت، ابزار علمی و کارشناسی است که به قاضی امکان می‌دهد تا از میان گزینه‌های قانونی، تصمیمی را اتخاذ کند که بیشترین انطباق را با وضعیت خاص متهم داشته باشد.[۲]

۱.۲.۲. پیشگیری از وقوع و تکرار جرم

یکی از اهداف نظام عدالت کیفری، حفاظت از جامعه از طریق پیشگیری از وقوع جرم، به‌ویژه تکرار آن توسط بزهکاران سابقه‌دار است. پیشگیری از وقوع و تکرار جرم دومین مبنای لزوم تشکیل پرونده شخصیت است که با شناسایی مسائل روانی و اجتماعی، طراحی مداخلات هدفمند (مانند معرفی فرد به مراکز درمانی یا کارگاه‌های حرفه‌آموزی) و افزایش آگاهی عمومی سعی در تحقق این هدف دارد. این رویکرد، شبکه‌های پشتیبانی اجتماعی را تقویت، و افراد را به رفتارهای صحیح هدایت می‌کند تا فرد از ارتکاب یا تکرار جرم پرهیز کند.[۳]

۱.۲.۳. اصلاح و درمان

سومین مبنا، تغییر نگرش از «سزاگرایی» صرف به رویکرد اصلاحی و درمانی است. از این منظر، جرم همیشه یک انتخاب شرورانه نبوده، بلکه نشانه‌ای از آسیب‌ها، ناهنجاری‌ها و اختلالات شخصیتی فرد است و واکنش جامعه نباید صرفاً جنبه تنبیهی داشته باشد بلکه باید درصدد درمان و بازپروری فرد و بازگشت وی به‌عنوان یک عضو مفید به جامعه بود؛ لذا پرونده شخصیت به قاضی پرونده کمک می‌کند با شناخت دقیق شخصیت بزهکار و بررسی گزارش‌های روان‌شناسان و روان‌پزشکان، با اتخاذ تصمیمات مناسب به بازسازی شخصیت و بازاجتماعی نمودن فرد اهتمام ورزد.[۴]

۱.۲.۴. اصل برائت

آخرین مبنا، اصل برائت است که هرچند در نگاه اول ارتباط آن با پرونده شخصیت آشکار نیست، این نهاد می‌تواند به تقویت اصل برائت و حفظ کرامت انسانی متهم کمک کند. اصل برائت مبین این مهم است که با فردی که در مظان اتهام

---

[1]. Ryan, M. J., "Framing Individualized Sentencing for Politics and the Constitution", *American Criminal Law Review*, Vol. 58, 2021, p. 1754.

[۲]. رحیمیان، میترا و مرتضی زهرابی، ***امکان‌سنجی تشکیل پرونده شخصیت در فرایند رسیدگی کیفری***، تهران: نجش و دانش، ۱۴۰۲، چاپ اول، ص۵۰.

[۳]. همان، ص ۵۷.

[4]. Robinson, G., and Crow, I. D., *Offender Rehabilitation: Theory, Research and Practice*, London: SAGE Publications, 2009, p. 2.

قرار دارد، نباید همچون یک مجرم قطعی رفتار شود و تا زمان اثبات قطعی جرم، وی بی‌گناه فرض می‌شود.[1] درخصوص ارتباط این اصل با پرونده شخصیت باید بیان داشت که پرونده شخصیت با ارائه تصویری جامع و چندبعدی از زندگی فرد از تقلیل هویت او جلوگیری می‌کند. این پرونده به قضات رسیدگی‌کننده یادآوری می‌کند که با یک انسان کامل، با تمام پیچیدگی‌ها و جنبه‌های مثبت و منفی‌اش، روبه‌رو است. این امر تضمین می‌کند که تصمیمات قضایی، با پیش‌فرض گناهکاری فرد اتخاذ نشود، بلکه بر مبنای شناختی همه‌جانبه و منصفانه از فرد صورت گیرد.[2]

۲. تطور و جایگاه پرونده شخصیت در نظام‌های کیفری ایران و انگلستان

۲.۱. نظام حقوق کیفری ایران

پرونده شخصیت در حقوق کیفری ایران دارای سابقه قانون‌گذاری بوده است که ازجمله آنها می‌توان به ماده ۴ آیین‌نامهٔ اجرایی‌سازمان کانون اصلاح و تربیت ۱۳۴۷/۷/۱۸ اشاره کرد که درخصوص تشکیل پرونده شخصیت برای اطفال و نوجوانان بزهکار، مقرر کرده است: «در مدت توقف طفل در قسمت نگاهداری موقت از نظر اجرای ماده ۷ قانون تشکیل دادگاه اطفال بزهکار به وسیله مددکاران اجتماعی کانون درباره سوابق خانوادگی، اجتماعی و خصوصیات اخلاقی طفل تحقیقات لازم به عمل خواهد آمد و از نظر وضع جسمانی، روانی، میزان قوه درسی و استعداد حرفه‌ای به وسیله متخصصین کانون مورد معاینه قرار خواهد گرفت. مجموعه سوابق جمع‌آوری شده در شورایی با حضور مدیر کانون و متخصصینی که از طفل معاینه به عمل آورده‌اند و بررسی خواهد شد و گزارش نهایی که متضمن خصوصیات واقعی شخصیت طفل و تدابیر پیشنهادی درباره وی خواهد بود، در دو نسخه تنظیم می‌گردد که یک نسخه از آن به دادگاه اطفال ارسال خواهد شد و نسخه دیگر در پرونده وی در کانون باقی خواهد ماند. در این پرونده تصمیمات دادگاه و گزارش‌های واصله مربوط به طفل و نتیجه تحقیقات و معایناتی که از طرف مددکاران اجتماعی و متخصصین تهیه می‌شود نگاهداری خواهد شد. پرونده مزبور شامل دو قسمت قضایی و اجتماعی خواهد بود».

در مواردی نیز قانون‌گذار به‌طور غیرمستقیم از پرونده شخصیت سخن به میان آورده است که ازجمله آنها می‌توان به ماده ۱۳۴ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸، اشاره کرد که درخصوص لزوم توجه به شخصیت متهم در زمان صدور تأمین کیفری بیان می‌دارد: «تأمین باید با اهمیت جرم و شدت مجازات و دلایل و اسباب اتهام و احتمال فرار متهم و از بین رفتن آثار جرم و سابقه متهم و وضعیت مزاج و سن و حیثیت او متناسب باشد».

اما در حال حاضر، مستند تشکیل پرونده شخصیت در حقوق کیفری ایران، ماده ۲۰۳ قانون آیین دادرسی کفری مصوب ۱۳۹۲ است که مقرر می‌دارد: «در جرائمی که مجازات قانونی آنها سلب حیات، قطع عضو، حبس ابد و یا تعزیر درجه چهار و بالاتر است و همچنین در جنایات عمدی علیه تمامیت جسمانی که میزان دیه آنها ثلث دیه کامل مجنی‌علیه یا بیش از آن است، بازپرس مکلف است در حین انجام تحقیقات، دستور تشکیل پرونده شخصیت متهم را به واحد مددکاری اجتماعی صادر نماید. این پرونده که به‌صورت مجزا از پرونده عمل مجرمانه تشکیل می‌گردد، حاوی مطالب زیر است:

---

[1]. خالقی، علی، ***آیین دادرسی کیفری***، جلد ۲، تهران: شهر دانش، چاپ پنجاهم، ۱۴۰۳، ص. ۲۰۶.

[2]. فتاحی، حیدر و روح‌الله سپهری، «تأثیرگذاری پروندهٔ شخصیت بر مراحل مختلف فرایند دادرسی کیفری»، *فصلنامه تحقیقات حقوقی*، دوره ۲۶، شماره ۱۰۲، ۱۴۰۲، ص.۴۶۰.

الف) گزارش مددکار اجتماعی در خصوص وضع مادی، خانوادگی و اجتماعی متهم. ب) گزارش پزشکی و روان پزشکی». قانون‌گذار درخصوص اطفال و نوجوانان حساسیت بیشتری از خود نشان داده و موارد لزوم تشکیل پرونده شخصیت را گسترش داده است. دراین‌خصوص ماده ۲۸۶ قانون یادشده بیان می‌دارد: «علاوه‌بر موارد مذکور در ماده (۲۰۳) این قانون، در جرائم تعزیری درجه پنج و شش نیز، تشکیل پرونده شخصیت در مورد اطفال و نوجوانان توسط دادسرا یا دادگاه اطفال و نوجوانان الزامی است».

همچنین باید توجه داشت که اولاً، محتوای پرونده شخصیت محرمانه است؛ ثانیاً، به استناد ماده ۱۷ دستورالعمل تشکیل پرونده شخصیت متهم، اگر متهم یا وکیل وی به محتوای پرونده شخصیت اعتراضی داشته باشند، از تاریخ اطلاع دو روز فرصت دارند تا اعتراض خود را مستند به مدارک و شواهد به‌صورت کتبی به مقام قضایی اعلام کنند.

۲.۲. نظام حقوق کیفری انگلستان

درخصوص حقوق کیفری انگلستان، باید میان دو مفهوم مختلف و متفاوت، اما نزدیک به هم، قائل به تفکیک بود که تبیین صحیح این دو مفهوم، برای مطالعه تطبیقی میان نظام حقوقی ایران و انگلستان، ضروری به‌نظر می‌رسد.

۲.۲.۱. گزارش پیش از صدور حکم[1]

این نهاد در قوانین مختلفی در انگلستان مورد توجه قانون‌گذار این کشور بوده است که ازجمله آنها می‌توان به ماده ۳ قانون عدالت کیفری ۱۹۹۱ [2]، مواد ۳۶ و ۸۱ قانون اختیارات دادگاه‌های کیفری (صدور حکم)[3]، ماده ۱۵۶ قانون عدالت کیفری ۲۰۰۳ اشاره کرد.

اما در حال حاضر، جدیدترین مستند قانونی برای ایجاد گزارش پیش از صدور حکم یا گزارش قبل از تعیین مجازات، ماده ۳۰ قانون تعیین مجازات[4] است. براساس این ماده، هرگاه قانون، تشکیل «گزارش پیش از صدور حکم» را ضروری بداند، دادگاه موظف است پیش از صدور حکم، گزارش مذکور را بررسی کند. درمورد متهمان بالای ۱۸ سال، اصل بر ضرورت تهیه و مطالعه این گزارش است، مگر اینکه قاضی با توجه به شرایط خاص پرونده، آن را غیرضروری بداند. اما درخصوص متهمان زیر ۱۸ سال، دادگاه فقط درصورتی می‌تواند از تهیه گزارش جدید صرف‌نظر کند که از قبل، گزارشی درباره همان فرد موجود باشد و قاضی نیز محتوای گزارش موجود را برای تصمیم‌گیری کافی بداند. درعین‌حال، در مواردی که اخذ و بررسی گزارش پیش از صدور حکم الزامی است، چنانچه دادگاه به چنین امری اقدام نکند، این قصور به‌تنهایی موجب بی‌اعتباری حکم صادره نمی‌شود.

باید توجه کرد که این گزارش در همه جرائم تهیه نمی‌گردد. برای مثال در جرائم کم‌اهمیت، گزارشی تحت عنوان «گزارش خاص»[5] به‌سرعت و به‌طور کوتاه به دادگاه ارائه می‌شود. گزارش پیش از تعیین مجازات، باید حداکثر ظرف مدت ۱۵ روز بعد از درخواست، توسط فرد ذی‌صلاح ثبت گردد[6] که مطابق ماده ۳۱ قانون تعیین مجازات، این شخص ذی‌صلاح

---

1. Pre-Sentence Reports (PSR)
2. Criminal Justice Act 1991.
3. Powers of Criminal Courts (Sentencing) Act 2000.
4. Sentencing Act 2020.
5. Short-Sentence Report (SSR)
6. مهرا، نسرین، ***دایره‌المعارف عدالت کیفری انگلستان***، چاپ اول، تهران: میزان، ۱۳۹۸، ص ۵۰۱.

در جرائم افراد بالای ۱۸ سال، افسر وابسته به خدمات پروبیشن[1] (مأمور نظارت بر مجرمان در جامعه) و در جرائم افراد کمتر از ۱۸ سال، افسر اداره مراقبت یا مددکار اجتماعی وابسته به مقام محلی یا عضوی از تیم عدالت نوجوانان است.

گزارش پیش از تعیین مجازات، باید دربردارنده موارد ذیل باشد: ۱. منابع اطلاعات: این بخش شامل اطلاعات واقعی مربوط به مشخصات مرتکب، جرم یا جرائم ارتکابی و منابع استفاده شده در تهیه گزارش پیش از محاکمه است و تعیین می‌کند که کدام اطلاعات راستی‌آزمایی شده‌اند. ۲. تحلیل جرم: این بخش شامل بررسی زمینه ارتکاب جرم، میزان تقصیر، شدت جرم، تأثیر جرم بر قربانی، آثار جرم بر بزه‌دیده، وضعیت بزه‌دیده، آگاهی مرتکب از پیامدهای جرم و هرگونه تلاش مرتکب برای جبران خسارت و... است. ۳. ارزیابی مرتکب: این بخش باید بر جزئیات شخصی یا اجتماعی ازجمله: وضعیت خانوادگی، تحصیلات، اشتغال و هر موضوع مرتبط موجود در پیشینه مرتکب که بیان‌کننده انگیزه ارتکاب جرم باشد، تمرکز کند. به‌طور کلی، این بخش الگوهای ارتکاب جرم و نتایج مداخلات قضایی پیشین (نظارت‌ها، مجازات‌ها و واکنش‌ها) را ارزیابی می‌نماید. ۴. ارزیابی خطر جرم برای جامعه: که باید احتمال تکرار جرم، احتمال ورود آسیب به عموم و احتمال آسیب به خود مرتکب را بررسی کند. ۵. نتیجه: انگیزه و توانایی مرتکب برای اصلاح، ارزیابی شود. این بخش شامل مجازات پیشنهادی نیز می‌شود که این پیشنهاد باید به‌طور روشن و واقع‌بینانه باشد و هدف کاهش جرم و حمایت از جامعه را دنبال کند. این قسمت باید نوع و شکل مجازات را پیشنهاد کند و درصورت پیشنهاد دادن حبس، باید آثار احتمالی آن بر وضعیت خانوادگی مرتکب، اشتغال یا تحصیل وی، ارزیابی کند.[2]

دادگاه می‌تواند تقاضای سه نوع گزارش پیش از تعیین مجازات کند: ۱. گزارش شفاهی: این گزارش زمانی ارائه می‌شود که دادگاه فقط نیاز به اطلاعات اندکی دارد. ۲. گزارش تحویل سریع: این گزارش زمانی تهیه می‌گردد که جرم ارتکابی از جرائم کم‌اهمیت بوده یا زمانی که دادگاه نشان می‌دهد حکم ارائه خدمات عمومی یا حبس در دست بررسی است. این گزارش می‌تواند در روز صدور حکم، توسط مقام ذی‌صلاح کامل گردد. ۳. گزارش تحویل استاندارد: مورد اخیر درمورد جرائم پراهمیت تهیه شده و از جرئیات بیشتری برخوردار است.[3]

بنابر ماده ۳۱ قانون تعیین مجازات، اگر که مرتکب کمتر از ۱۸ سال باشد، پیش از اتخاذ تصمیم درخصوص تعیین آستانه شدت جرم برای صدور حکم حبس اختیاری، تعیین مدت مجازات حبس، ارزیابی خطر آسیب‌رسانی به عموم برای تشدید مجازات یا به‌منظور تعیین حبس ابد، باید گزارش پیش از تعیین مجازات کتبی، به دادگاه ارائه گردد.

مطابق ماده ۳۲ قانون تعیین مجازات، دادگاه باید یک نسخه از گزارش پیش از صدور حکم را به مرتکب یا نماینده قانونی وی، و درصورتی‌که مرتکب کمتر از ۱۸ سال باشد، باید به والدین یا سرپرست قانونی وی تسلیم کند. اما اگر مرتکب کمتر از ۱۸ سال بوده و به تشخیص دادگاه، افشار اطلاحات مندرج در گزارش، به ورود آسیب جدی به مرتکب منجر شود، دادگاه الزامی به تحویل «گزارش پیش از صدور حکم» ندارد. علاوه‌بر این، یک نسخه از این گزارش باید به دادستان

---

[1]. Probation Service

خدمات پروبیشن، نهادی وابسته به وزارت دادگستری انگلستان و ولز است که مسئولیت نظارت بر مجرمان خارج از زندان و کمک به بازپروری آنان در جامعه را بر عهده دارد. این نهاد از طریق افسران پروبیشن فعالیت می‌کند و نقش دوگانه‌ای دارد: نخست، تهیه گزارش‌های تخصصی برای دادگاه‌ها (از جمله گزارش پیش از صدور حکم) و دوم، اجرای نظارت و حمایت از محکومان در جامعه یا افراد آزادشده به‌صورت مشروط، با هدف کاهش خطر بازارتکابی و ارتقای امنیت عمومی:

https://www.gov.uk/government/organisations/hm-prison-and-probation-service

در ادامه به‌جای «سرویس پروبیشن» از معادل فارسی آن یعنی «اداره مراقبت» استفاده می‌گردد.

[2]. Ashworth, A. and Rory Kelly. *Sentencing and Criminal Justice,* Cambridge: Cambridge University Press, Fourth Edition, 2005, p. 350.

[3]. همان، ص ۵۰۳.

تحویل داده شود؛ لیکن چنانچه دادگاه ارائه نسخه‌ای از گزارش به دادستان را مقتضی نداند، الزامی به تسلیم آن وجود نخواهد داشت.

۲.۲.۲. سوابق کیفری[1]

پس از ارجاع پرونده به دادگاه جزا،[2] پلیس باید سوابق کیفری متهم را ظرف ۲۱ روز پس از ارجاع، در اختیار دادستانی، وکیل‌مدافع و دادگاه قرار دهد و یک هفته پیش از جلسه رسیدگی، این پرونده مجدداً بررسی و به‌روزرسانی می‌شود. سابقه کیفری متهم شامل مواردی چون سن مرتکب، تحصیلات، مشاغل گذشته و فعلی وی، وضعیت خانوادگی و درآمد، تاریخ دقیق بازداشت، وضعیت او از نظر بازداشت موقت یا آزادی به قید ضمانت وثیقه بودن، تاریخ آخرین آزادی او از زندان، خلاصه‌ای از محکومیت‌های پیشین و... است.[3]

مطابق ماده ۱۰۸ قانون عدالت کیفری ۲۰۰۳، در رسیدگی کیفری به جرائمی که در ۲۱سالگی یا بعد از آن توسط متهم ارتکاب یافته، ارائه ادله مربوط به جرائمی که وی در زمان کمتر از ۱۴سالگی مرتکب شده، قابل پذیرش نیست، مگر اینکه هر دو جرم از جرائمی قابل کیفرخواست[4] بوده و دادگاه بپذیرد که حصول عدالت منوط به پذیرش چنین ادله‌ای است. حتی اگر جرمی که متهم پیش از ۱۴سالگی مرتکب شده، در خارج از قلمرو قضایی انگلستان ارتکاب یافته باشد، به شرطی که مطابق قوانین انگلستان از جرائم قابل کیفرخواست باشد، می‌تواند جزو سوابق کیفری متهم در نظر گرفته شود.

به سوابق کیفری، فرمی ضمیمه می‌شود که به‌طور مشروح، پیشینه کیفری شخص را بیان می‌کند. در فرم مذکور هر محکومیت یا حکم مجرمیت، نام دادگاه صادرکننده حکم، جرم مورد رسیدگی، میزان مجازات و تاریخ آزادی (در صورت صدور حکم حبس) درج می‌گردد. علاوه‌بر این، موارد محکومیت غیرمؤثر کیفری نیز با درج «غیرمؤثر بودن» در این فرم ذکر می‌شود تا دادگاه به تمام محکومیت‌های مؤثر و غیرمؤثر کیفری شخص، دسترسی داشته باشد. پلیس باید خلاصه‌ای از سه محکومیت اخیر که مشابه جرم فعلی متهم هستند و هر جرم دیگری را که منجر به صدور دستور اجتماعی[5] شده و هنوز معتبر است نیز قید کند. علاوه‌بر این، اخطارهای رسمی پلیس[6] نیز می‌تواند آورده شود، اما باید در برگه‌ای جداگانه از محکومیت‌های قبلی درج شوند وکیل متهم می‌تواند در هر مرحله از دادرسی، به جزئیات سوابق کیفری متهم دسترسی داشته باشد و به آن اعتراض کند که در این صورت، اثبات صحت سوابق کیفری بر عهده دادستان است.[7]

---

1. Antecedents
2. Crown Court
3. Sprack, J., *A Practical Approach to Criminal Procedure*, 14th ed, Oxford: Oxford University Press, 2012, p. 380.
4. Indictable Offences
5. Community Order:

«دستور اجتماعی» نوعی مجازات جایگزین حبس در نظام حقوقی انگلستان و ولز است که مطابق ماده ۱۷۷ قانون عدالت کیفری ۲۰۰۳ صادر می‌شود. این دستور به دادگاه اختیار می‌دهد تا به‌جای مجازات حبس، مجموعه‌ای از الزامات را بر محکوم‌علیه تحمیل نماید؛ ازجمله انجام کار بدون مزد برای جامعه، شرکت در برنامه‌های بازپروری، رعایت محدودیت‌های رفت‌وآمد، اقامت در محل معین، یا حضور تحت نظارت مأمور مراقبت.

6. Police Caution:

«اخطار پلیس» مطابق مواد ۲۲ تا ۲۷ قانون عدالت کیفری ۲۰۰۳ و دستورالعمل‌های وزارت کشور، ابزاری در نظام حقوق کیفری انگلستان و ولز است که به پلیس اجازه می‌دهد در مواردی که دلایل کافی برای تعقیب وجود دارد و متهم ارتکاب جرم را می‌پذیرد، بدون ارجاع پرونده به دادگاه هشدار رسمی صادر کند. این نهاد که در سوابق فرد ثبت می‌شود، اما محکومیت محسوب نمی‌گردد.

7. Ibid., p. 381

از باب مقایسه و تطبیق بین دو تأسیس «گزارش پیش از صدور حکم» و «سوابق کیفری» می‌توان چند تفاوت میان آنها ذکر نمود: نخست، هدف اصلی «گزارش پیش از صدور حکم» کمک به دادگاه در تعیین مناسب‌ترین مجازات برای مجرم است، اما «سوابق کیفری» این امکان را به دادگاه می‌دهد تا از پیشینه مجرمانه فرد مطلع شود و این اطلاعات را در تعیین شدت و نوع مجازات لحاظ کند. وجود محکومیت‌های کیفری پیشین، هم به‌عنوان عاملی برای تشدید مجازات بوده و هم می‌تواند نشان‌دهنده میزان تأثیر اقدامات اصلاحی و بازپرورانه گذشته بر شخص باشد.[1] دوم، مرجع تهیه «گزارش پیش از صدور حکم»، افسران اداره مراقبت هستند که پس از مصاحبه با متهم و بررسی سوابق وی، این گزارش را تهیه می‌کنند و به دادگاه ارائه می‌دهند؛ اما «سوابق کیفری» توسط پلیس تهیه می‌شود و برای ارائه به دادگاه در اختیار دادستانی قرار می‌گیرد.[2] سوم، «گزارش پیش از صدور حکم» برای دادگاه الزام‌آور نیست، بلکه نقش مشورتی دارد و قاضی دادگاه می‌تواند مستقل از توصیه‌های مندرج در گزارش، تصمیم نهایی را اتخاذ کند. اما «سوابق کیفری» از نظر قانونی بخشی از ادله در مرحله صدور حکم است و دادگاه باید محکومیت‌های پیشین مربوط را در نظر بگیرد؛ چراکه وجود سابقه محکومیت کیفری می‌تواند از عوامل تشدید مجازات باشد.[3] در نهایت، محتوای «گزارش پیش از صدور حکم» جامع بوده و شامل مواردی از قبیل: خلاصه‌ای از جرم ارتکابی،شرایط فردی مجرم (نظیر وضعیت خانوادگی، اشتغال و...)، ارزیابی خطر تکرار جرم و اصلاح مجرم و مجازات پیشنهادی است.[4] درحالی‌که محتوای «سوابق کیفری» عمدتاً شامل فهرست محکومیت‌های کیفری پیشین فرد است که جزئیاتی مانند تاریخ و نوع هر جرم، نام دادگاه رسیدگی‌کننده و مجازات اعمال‌شده را دربردارد.

با توجه به توضیحات فوق، مشخص می‌شود که آنچه از آن در حقوق ایران به‌عنوان «پرونده شخصیت» یاد می‌گردد، می‌توان معادل «گزارش پیش از صدور حکم» در حقوق انگلستان دانست. اگرچه گستره این دو عنوان به‌طور کامل منطبق و مشابه با هم نیستند و تفاوت‌هایی دارند.

۳. پرونده شخصیت در آیینه تطبیق: ایران و انگلستان

در این قسمت از نوشتار حاضر، سعی در بررسی تطبیقی پرونده شخصیت در حقوق ایران و گزارش پیش از صدور حکم در حقوق انگلستان در جهت شناخت و تبیین بهتر این دو نهاد مشابه، می‌شود.

نخست، مطابق ماده ۲۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری ایران، بازپرس در حین انجام تحقیقات مقدماتی، دستور تشکیل پرونده شخصیت متهم را صادر می‌کند. در این خصوص، ممکن است این ابهام به ذهن متبادر گردد که بازپرس از مقامات تحقیق محسوب می‌شود، درصورتی‌که هدف از تشکیل پرونده شخصیت، «فردی‌سازی مجازات و تعیین مجازات متناسب» برای مرتکب است که این امر در صلاحیت دادگاه است. به بیان دیگر، بازپرس فقط درخصوص وقوع یا عدم وقوع جرم اظهارنظر می‌کند، نه درخصوص تعیین مجازات. لذا، از آنجایی که تعیین مجازات بر عهده دادگاه صالح است، بهتر بود که دستور تشکیل پرونده شخصیت، همانند حقوق انگلستان، از وظایف دادگاه باشد و نه از وظایف بازپرس. در پاسخ به این

---

1. https://www.cps.gov.uk/legal-guidance/sentencing-overview-general-principles-and-mandatory-custodial-sentences

2. https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/sn06441/

3. https://www.sentencingacademy.org.uk/wp-content/uploads/2023/08/Previous-Convictions-Explainer-1.pdf/

۴. گشتاسبی، محمد، حمیدرضا آداب و محمدعلی مهدوی ثابت، «تحلیل تطبیقی جایگاه پرونده شخصیت در فرایند دادرسی کیفری: مطالعه موردی حقوق ایران و انگلستان»، *مجله پژوهش‌های تطبیقی فقه، حقوق و سیاست*، دوره ۵، شماره ۲، ۱۴۰۲، ص ۱۳۵.

ابهام، باید بیان نمود که نظر به اینکه ماده ۶ دستورالعمل تشکیل پرونده شخصیت متهم، مقرر می‌دارد: «پرونده شخصیت درمورد متهمانی تشکیل می‌شود که برابر ماده ۱۹۵ قانون آیین دادرسی کیفری، اتهام به آنان تفهیم شده و دلایل کافی برای توجه اتهام به آنان وجود داشته باشد» و با عنایت به ماده ۱۴ دستورالعمل مذکور که به‌صراحت مقرر داشته است: قضات در مراحل مختلف تحقیق، دادرسی و اجرا، باید با توجه به پرونده شخصیت اتخاذ تصمیم نموده و در مواردی همچون قرارهای ترک تعقیب، تعلیق تعقیب، قرارهای تأمین کیفری و نظارت قضایی، تعیین مجازات، تخفیف یا تشدید مجازات و... پرونده شخصیت را لحاظ کنند. بنابراین تشکیل پرونده شخصیت در مرحله تحقیقات مقدماتی و در دادسرا، مناسب ارزیابی می‌گردد. چراکه برخلاف حقوق انگلستان (فارغ از تفاوت ساختاری در این دو نظام) که تشکیل «گزارش پیش از صدور حکم» را صرفاً در مواردی ضروری می‌داند که دادگاه قصد تعیین مجازات‌های خاصی را دارد، توجه به پرونده شخصیت در حقوق ایران، حتی در زمان صدور تأمین کیفری متناسب، ضروری است که این ضرورت را می‌توان در تصریح ماده ۲۵۰ قانون آیین دادرسی کیفری که مقرر داشته است: «قرار تأمین و نظارت قضایی باید مستدل و موجه و با... سابقه متهم، وضعیت روحی و جسمی، سن، جنس، شخصیت و حیثیت او متناسب باشد» مشاهده کرد.

دوم، مطابق ماده ۲۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری ایران، بازپرس دستور تشکیل پرونده شخصیت متهم را به واحد مددکاری اجتماعی صادر کند. بنابر ماده ۴۸۵ قانون مذکور، «معاونت اجرای احکام کیفری، به تعداد لازم قاضی اجرای احکام کیفری، مددکار اجتماعی، و... اختیار دارد» و مطابق ماده ۴۸۴ همین قانون، معاونت اجرای احکام کیفری تحت ریاست و نظارت دادستان است. در این مقررات تعارضی بدین شرح جلب توجه می‌کند که بازپرس از مقامات تحقیق است؛ درحالی‌که دادستان مقام تعقیب محسوب می‌شود و واحد مددکاری اجتماعی نیز تحت ریاست دادستان قرار دارد. حال، آیا اساساً بازپرس می‌تواند به واحد مددکاری اجتماعی که زیر نظر دادستان فعالیت می‌کند، دستور تشکیل پرونده شخصیت صادر کند؟ آیا این امر، دخالت در اختیارات مقام تعقیب محسوب نمی‌شود؟ حال آنکه تشکیل گزارش پیش از صدور حکم در حقوق انگلستان در اختیار اداره مراقبت و افسران این نهاد است.

سوم، درخصوص افراد زیر ۱۸ سال، باید در نظر داشت که مطابق ماده ۲۸۶ قانون آیین دادرسی کیفری ایران، تشکیل پرونده شخصیت حسب مورد بر عهده دادسرا یا دادگاه اطفال و نوجوانان است. همین تمایز در حقوق انگلستان نیز دیده می‌شود؛ ازاین‌رو، ماده ۳۱ قانون تعیین مجازات، وظیفه تهیه و تشکیل گزارش پیش از صدور حکم برای افراد زیر ۱۸ سال را بر عهده افسر اداره مراقبت یا مددکار اجتماعی وابسته به مقام محلی و یا عضوی از تیم عدالت نوجوانان قرار داده است.

چهارم، درخصوص ضمانت اجرای عدم تشکیل پرونده شخصیت، باید بیان کرد: در حقوق ایران، هرچند قانون‌گذار در مواد ۲۰۳ و ۲۸۶ قانون آیین دادرسی کیفری تکلیف بازپرس و دادگاه به تشکیل پرونده شخصیت را تصریح کرده است، هیچ ضمانت‌اجرای صریحی برای تخلف از این تکلیف پیش‌بینی نشده است؛ اما در رویه، دیوان عالی کشور در مواردی به دلیل عدم تشکیل پرونده شخصیت، با استناد به بند ب ماده ۴۶۹ قانون آیین دادرسی کیفری، اقدام به نقض دادنامه صادره کرده است. شعبه پانزدهم دیوان عالی کشور طی دادنامه شماره ۹۲۰۹۹۸۱۵۱۳۱۰۲۲۷ تصریح کرده است: «با عنایت به مواد ۲۰۳ و ۲۹۷ (بند چ) از قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، بازپرس مکلف به تشکیل پرونده شخصیت متهم بوده که با توجه به محتویات پرونده به این وظیفه قانونی عمل نشده و پرونده ازاین‌جهت دارای منقصت قانونی است. لذا بنا به مراتب مذکور با استناد به بند ۲ از قسمت ب ماده ۴۶۹ از قانون مزبور با نقض دادنامه فرجام‌خواسته، پرونده جهت رفع نقص به دادگاه صادرکننده رأی منقوض ارجاع می‌گردد». علاوه‌بر این، می‌توان به دادنامه صادره از

شعبه بیست و هفتم دیوان عالی کشور اشاره کرد که بیان داشته است: «پرونده شخصیت برای متهم تشکیل نگردیده است.که به لحاظ آمره بودن ماده ۲۰۳ از قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ رفع نقص مطابق بندهای ذیل ماده مذکور لازم است... بنا به مراتب نقص تحقیقات تلقی و مستنداً به بند ۲ شق ب ماده ۴۶۹ از قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با الحاقات و اصلاحات بعدی آن دادنامه فرجام‌خواسته در قسمت محکومیت فرجام‌خواه نقض و پرونده برای رسیدگی مجدد به دادگاه صادرکننده رأی ارجاع می‌گردد».[۱] بنابراین می‌توان گفت که رویه قضایی ایران عدم تشکیل پرونده شخصیت را نقض تحقیقات مقدماتی تلقی می‌کند. اما در حقوق انگلستان، مطابق ماده ۳۰ قانون تعیین مجازات، قانون‌گذار این کشور بیان می‌دارد که در مواردی که گزارش پیش از صدور حکم الزامی است، دادگاه نمی‌تواند بدون توجه به آن، اقدام به صدور رأی کند، مگر در مواردی که تهیه این گزارش را ضروری نداند. از طرفی، ذیل ماده فوق مقرر کرده است که در موارد لزوم تشکیل این گزارش، اگر دادگاه بدون توجه به آن، اقدام به صدور رأی کند، این امر موجب بی‌اعتباری رأی صادره نیست. غیرقابل اندازه‌گیری و غیرمشخص بودن معیار «تشخیص عدم ضرورت تشکیل گزارش پیش از صدور رأی» توسط دادگاه از طرفی، و عدم لطمه به اعتبار رأی صادره بدون توجه به «گزارش پیش از صدور حکم» از طرف دیگر، نشانگر آن است که در این کشور، تشکیل «گزارش پیش از صدور حکم»، دارای ضمانت‌اجرای مناسبی نیست و در این زمینه، حقوق کیفری ایران با توجه به رویه شعب دیوان عالی کشور، مناسب‌تر عمل کرده و گامی فراتر از حقوق کیفری انگلستان برداشته است.

پنجم، با عنایت به مواد ۲۰۳ و ۲۸۶ قانون آیین دادرسی کیفری ایران، می‌توان دریافت که قانون‌گذار کشور ما برای ایجاد پرونده شخصیت دو معیار را در نظر دارد: معیار نخست، نوع جرم ارتکابی و معیار دوم، سن مرتکب است که حاصل جمع این دو معیار به این نتیجه منجر می‌شود که اگر سن مرتکب بیشتر از ۱۸ سال باشد، بازپرس رسیدگی‌کننده زمانی مکلف به تشکیل پرونده شخصیت است که جرم ارتکابی از جرائمی است که مجازات قانونی آن سلب حیات، قطع عضو، حبس ابد، تعزیر درجه چهار یا بالاتر باشد، یا جنایت عمدی علیه تمامیت جسمانی محسوب شود و دیه آن به میزان یک‌سوم دیه کامل مجنی‌علیه یا بیشتر باشد. همین‌طور، اگر سن مرتکب کمتر از ۱۸ سال باشد، علاوه‌بر موارد فوق، درصورت ارتکاب جرائم تعزیری درجه پنج و شش نیز، تشکیل پرونده شخصیت ضروری است. اما در حقوق انگلستان نیز، دو معیار مورد توجه قانون‌گذار این کشور بوده است: معیار نخست، سن مرتکب است که به تصریح ماده ۳۰ قانون تعیین مجازات، درصورتی‌که سن مرتکب ۱۸ سال یا بیشتر باشد، دادگاه باید اقدام به دریافت گزارش پیش از صدور حکم نماید، مگر اینکه دادگاه آن را غیرضروری تشخیص دهد. اما درصورتی‌که سن مرتکب کمتر از ۱۸ سال باشد، دادگاه باید گزارش پیش از صدور حکم را دریافت کند، مگر اینکه یک گزارش از قبل موجود باشد و دادگاه آن را کافی بداند و تهیه یک گزارش جدید را غیرضروری تشخیص دهد. معیار دوم نیز، نوع مجازات قانونی برای جرم ارتکابی است. مطابق راهنمای شورای تعیین مجازات[۲]، گزارش پیش از صدور حکم، فقط درصورتی تهیه می‌شود که دادگاه قصد صدور حکم اجتماعی[۳] یا حکم حبس[۴] داشته باشد.[۵] لذا در مواردی که دادگاه درصدد تعیین مجازات سبک‌تر، مانند جزای نقدی، است، گزارش

---

[۱]. برای مطالعه بیشتر رجوع کنید به سامانه ملی آرا قضایی به این آدرس: https://ara.jri.ac.ir

[2]. Sentencing Council Guideline

[3]. Community Sentence

– «مجازات اجتماعی»، همان «دستور اجتماعی» است.

[4]. Custodial Sentence

[5]. https://www.gov.uk/government/publications/sentencing-guidelines-pre-sentence-reports-bill/sentencing-guidelines-pre-sentence-reports-bill-fact-sheet/

پیش از صدور حکم تهیه و تنظیم نمی‌شود.

بنابراین می‌توان درخصوص نظام حقوقی ایران، این انتقاد را مطرح کرد که درباره سایر جرائم ارتکابی، چرا قانون‌گذار تشکیل پرونده شخصیت را ضروری ندانسته است؛ مگر نه آنکه این پرونده برای تشخیص و تعیین متناسب‌ترین مجازات‌ها تشکیل می‌شود؛ پس چرا درخصوص تمام جرائم، چنین پرونده‌ای تشکیل و مناسب‌ترین مجازات برای تمام جرائم تعیین نشود. انتقاد دوم که می‌توان به آن وارد داشت، این است که در جرائم حدود، قصاص و دیات، مجازات به‌طور دقیق از سمت شارع مشخص و مورد تأیید قانون قرار گرفته است و لذا متناسب‌سازی مجازات در آنها عملاً منتفی است. ازاین‌رو، بهتر بود که قانون‌گذار تشکیل پرونده شخصیت را فقط در جرائم تعزیری ضروری می‌دانست. اما درخصوص حقوق انگلستان نیز می‌توان این انتقاد را مطرح کرد که برخلاف حقوق ایران که معیارهای مشخص و قاطعی برای تشکیل پرونده شخصیت تعیین نموده، سیستم حقوقی انگلستان بر اختیار قضایی متکی است. قانون‌گذار این کشور نیز دو معیار سن و نوع مجازات را در لزوم تهیه گزارش پیش از صدور حکم در نظر گرفته است. قانون تعیین مجازات در ابتدا، تشکیل گزارش پیش از صدور حکم را ضروری می‌داند، اما در ادامه، آن را به اختیار و تشخیص دادگاه رسیدگی‌کننده قرار می‌دهد که این امر در رابطه با مرتکبین بالای ۱۸ سال، کاملا مشهود است. لذا قضات رسیدگی کننده می‌توانند به اختیار خود، از بررسی گزارش مذکور امتناع کنند. درخصوص مرتکبین کمتر از ۱۸ سال نیز، هرچند که موضع قانون‌گذاری انگلستان محل انتقاد است، وضعیت مناسب‌تری وجود دارد و دادگاه ملزم به توجه به گزارش پیش از صدور حکم است، مگر اینکه از پیش یک گزارش پیش از صدور حکم درخصوص متهم موجود باشد و دادگاه آن را کافی بداند.

به‌عنوان ششمین مورد، می‌توان به محتوای پرونده شخصیت در ایران و گزارش پیش از صدور حکم در انگلستان اشاره کرد. در ایران مطابق ماده اول دستورالعمل تشکیل پرونده شخصیت متهم، پرونده شخصیت پرونده‌ای مشتمل بر اطلاعات شخصی متهم از قبیل سوابق فردی، خانوادگی، اجتماعی، تحصیلی و وضعیت شغلی، اقتصادی، پزشکی و روان‌پزشکی، گزارش مددکار اجتماعی و همچنین سوابق کیفری است. اما مطابق بند ۶.۵۷ دستورالعمل خدمات دادگاهی (مرتبط با) نظارت و تعلیق مجازات[1]، گزارش پیش از صدور حکم در حقوق انگلستان، مشتمل بر تحلیل جرم و آثار آن بر بزه‌دیده، بررسی وضعیت فردی، خانوادگی و اجتماعی متهم، سوابق و تحلیل الگوی رفتاری او در ارتکاب جرم، ارزیابی خطر تکرار جرم یا آسیب به دیگران، شناسایی نیازها و آسیب‌پذیری‌های شخصی (ازجمله مشکلات روانی، اعتیاد یا مسئولیت‌های خانوادگی)، نتایج استعلام از نهادهای مرتبط، تحلیل گزینه‌های مجازات و پیشنهاد افسر اداره مراقبت درباره نوع و نحوه مجازات مناسب، عوامل مرتبط با تنوع و ویژگی‌های حمایتی مانند جنسیت، ناتوانی یا پیشینه فرهنگی، و دیدگاه متهم نسبت به جرم، است.[2] همان‌گونه‌که مشاهده می‌شود، محتوای گزارش پیش از صدور حکم در انگلستان گسترده‌تر از پرونده شخصیت در ایران بوده و بر این اساس می‌توان بیان کرد که محتوای پرونده شخصیت در ایران تصویری جامع و توصیفی از متهم است؛ درحالی‌که محتوای گزارش پیش از صدور حکم در انگلستان یک ابزار تحلیلی و کاربردی برای کمک به تصمیم‌گیری قضایی در جهت تعیین مناسب‌ترین مجازات است. رویکرد ایرانی بر «شناخت متهم» و رویکرد انگلیسی بر «مدیریت خطر و پیشنهاد راهکار» تأکید دارد.

به‌عنوان هفتمین مورد، می‌توان به «نوع ارائه» اشاره کرد. در ایران مستنبط از ماده ۲۰ دستورالعمل تشکیل پرونده شخصیت متهم، این پرونده به‌صورت کتبی تشکیل و ارائه می‌گردد. هرچند مطابق تبصره ماده مذکور، تشکیل آن به‌صورت

[1]. Probation Court Services Policy Framework

[2]. https://www.gov.uk/government/publications/probation-court-services-policy-framework/

الکترونیکی نیز بلامانع است، ماده فوق بیان می‌دارد: «پرونده شخصیت، پیوست پرونده اتهامی (قضایی) است و باید در کلیه موارد، همراه آن به مراجع صالح ارسال شود، تا مورد مطالعه و استناد قرار گیرد». در حقوق انگلستان، اصل بر کتبی بودن «گزارش پیش از صدور حکم» است، اما مطابق ماده ۳۱ قانون تعیین مجازات، در مواردی این گزارش می‌تواند به‌صورت شفاهی به دادگاه ارائه گردد.

نتیجه‌گیری

بررسی تطبیقی پرونده شخصیت در نظام حقوقی ایران و گزارش پیش از صدور حکم در انگلستان، نشان می‌دهد که این تأسیس، صرفاً ابزاری جانبی در فرایند دادرسی نیست، بلکه به‌عنوان ابزاری بنیادین برای تحقق عدالت کیفری و فردی‌سازی مجازات‌ها عمل می‌کند. این دو، تصویر کامل‌تری از «فاعل جرم» را ارائه می‌دهند که در نتیجه آن، تصمیمات قضایی از یک واکنش خشک و صرفاً قانونی، به‌سمت واکنشی اصلاح‌مدار و مبتنی‌بر عدالت ترمیمی گام برمی‌دارند. این امر نه‌فقط به اصلاح و بازپروری بزهکار کمک می‌کند، بلکه با کاهش احتمال تکرار جرم، امنیت اجتماعی را نیز افزایش می‌دهد.

مطالعه تطبیقی میان دو نظام حقوقی ایران و انگلستان، که هریک با سوابق و ساختارهای متفاوتی به این مفهوم پرداخته‌اند، نتایج قابل تأملی را به دست داد. در نظام حقوقی ایران، قانون‌گذار با تصویب قانون آیین دادرسی کیفری در سال ۱۳۹۲، به‌ویژه در مواد ۲۰۳ و ۲۸۶، گامی بلند و ستودنی در جهت شناسایی و الزامی کردن تشکیل پرونده شخصیت برای طیف وسیعی از جرائم مهم و همچنین برای اطفال و نوجوانان برداشت. این رویکرد تقنینی، نشان از پذیرش آگاهانه گفتمان نوین عدالت کیفری و حرکت به‌سوی یک نظام اصلاح‌مدار دارد.

در مقابل، نظام حقوقی انگلستان با نهاد مشابه خود، تجربه‌ای طولانی‌تر و ساختاری متفاوت را به نمایش می‌گذارد. در انگلستان، تهیه این گزارش بر عهده نهادهای تخصصی و مستقل مانند «اداره مراقبت» قرار دارد که استقلال آنها از نهادهای تعقیب (دادستانی و پلیس)، به عینیت و بی‌طرفی گزارش‌ها می‌افزاید. این درحالی است که در ایران، ارجاع این وظیفه به «واحد مددکاری اجتماعی»، که تحت نظارت دادستان فعالیت می‌کند، می‌تواند شائبه تعارض منافع و تأثیرپذیری از مقام تعقیب یا حتی تحقیق را ایجاد کند.

بااین‌حال، نظام انگلستان نیز خالی از نقد نیست. اتکای زیاد به اختیار قضات در استفاده از گزارش پیش از صدور حکم، نبود ضمانت‌اجرای کافی برای بی‌توجهی دادگاه به این گزارش و محدود کردن کاربرد آن به برخی جرائم یا سنین خاص، نقاط ضعف مهمی محسوب می‌شوند. در ایران نیز محدود بودن تشکیل پرونده شخصیت به جرائم با اهمیت بیشتر، برخلاف فلسفه اصلی فردی‌سازی مجازات است؛ چراکه حتی جرائم کم‌اهمیت نیز ممکن است ریشه در مشکلات عمیق روانی یا اجتماعی داشته باشند و بی‌توجهی به آنها می‌تواند به تداوم چرخه بزهکاری، تکرار جرم و کاهش امنیت اجتماعی، بینجامد.

این بررسی تطبیقی، نقطه قوت مهمی را در نظام حقوقی ایران آشکار ساخت و نشان داد که علی‌رغم فقدان ضمانت‌اجرای قانونی صریح برای عدم تشکیل پرونده شخصیت، رویه قضایی شکل‌گرفته در دیوان عالی کشور، که به نقض آرای صادره بدون این پرونده منجر شده، ضمانت‌اجرای عملی بسیار قدرتمند ایجاد کرده است. این رویکرد قضایی، حتی از موضع قانون‌گذار انگلستان نیز فراتر رفته است که این امر نشان می‌دهد قوه قضائیه ایران در سطح عالی، به اهمیت ماهوی این نهاد واقف است و تلاش دارد خلأ قانونی را از طریق تفسیر هدفمند و اصول‌گرایانه جبران کند.

در نهایت، با جمع‌بندی یافته‌های این پژوهش، می‌توان چنین استنتاج کرد که ارتقای جایگاه پرونده شخصیت در ایران و حرکت از تأسیس «نمادین» به ابزار «کاربردی»، نیازمند رویکرد اصلاحی دومرحله‌ای است: اصلاحات قانونی و اصلاحات ساختاری. در حوزه تقنین، پیشنهاد می‌شود که اولاً، در دایره شمول تشکیل پرونده شخصیت بازنگری شده و گسترش تشکیل آن تمام جرائم تعزیری را دربرگیرد. ثانیاً در جرائمی با مجازات مقدر شرعی (حدود و قصاص) که امکان انعطاف و متناسب‌سازی مجازات در آنها وجود ندارد، از لزوم تشکیل پرونده شخصیت خارج شوند. ثالثاً، با الهام از رویه دیوان عالی کشور، ضمانت‌اجرای صریح قانونی برای عدم تشکیل آن در موارد الزامی پیش‌بینی شود. در حوزه ساختاری نیز حرکت به‌سمت ایجاد یک نهاد تخصصی و مستقل برای تشکیل پرونده شخصیت، امری حیاتی است. این نهاد باید از منابع مالی و انسانی کافی برخوردار بوده، گزارش‌های آن از اعتبار کارشناسی لازم برای تأثیرگذاری بر تصمیمات قضایی بهره‌مند باشد.

به‌طور کلی، نتیجه این پژوهش نشان می‌دهد که پرونده شخصیت یک ضرورت در عدالت کیفری معاصر است. این مهم باید در ایران از مقرره نمادین، به سازوکاری نهادین، پایدار و تخصصی ارتقا یابد. درنهایت، پرونده شخصیت نه‌فقط ابزاری برای فردی‌سازی مجازات‌ها، بلکه ابزاری است که اگر به‌درستی ساخته و بهره‌برداری شود، می‌تواند به اصلاح و بازپروری مجرم، پیشگیری از تکرار جرم و افزایش امنیت اجتماعی در جامعه بینجامد.

منابع

کتاب

۱. خالقی، علی، ***آیین دادرسی کیفری***، جلد ۲، تهران: شهر دانش، چاپ پنجاهم، ۱۴۰۳.

۲. رحیمیان، میترا و مرتضی زهرابی، ***امکان‌سنجی تشکیل پرونده شخصیت در فرایند رسیدگی کیفری***، تهران: سنجش و دانش، چاپ اول، ۱۴۰۲.

۳. مهرا، نسرین، ***دایره المعارف عدالت کیفری انگلستان***، تهران: میزان، چاپ اول، ۱۳۹۸.

مقاله

۴. جمادی، علی، رامین رستمی و جلال بهادری، «پرونده شخصیت، از نگاه قانون‌گذار تا رویه محاکم»، *فصلنامه قضاوت*، دوره ۲۱، شماره ۱۰۵، ۱۴۰۰، صص ۱۰۵-۱۲۷.

۵. سبزه علی، راضیه و قدرت‌الله خسروشاهی، «نقش پرونده شخصیت در پیشگیری از تکرار جرم»، *فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم*، شماره ۴۵، ۱۳۹۶، صص ۱۱۷- ۱۵۲.

۶. غیاثوند، سعید، ساجده موسوی، فاطمه زند و میترا بسیوند، «جایگاه اصل فردی کردن مجازات‌ها در میان اصول حاکم بر مجازات‌ها»، *مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه*، دوره ۹، شماره ۳، ۱۴۰۲، صص ۶۳۶-۶۵۹.

۷. فارسی، مهوش، قدرت‌الله خسروشاهی و روح‌الله سپهری، «ضرورت تشکیل پرونده شخصیت در پیشگیری رشدمدار از بزهکاری اطفال»، *فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم*، شماره ۵۶، ۱۳۹۹، صص ۳۱ — ۴۷.

۸. فتاحی، حیدر و روح‌الله سپهری، «تأثیرپذیری فرآیند دادرسی کیفری از تشکیل پرونده شخصیت»، *فصلنامه تحقیقات حقوقی*، دوره ۲۶، شماره ۱۰۲، ۱۴۰۲، صص ۴۵۷-۴۷۶. https://doi.org/10.48308/jlr.2022.229239.2358

۹. فروتن، رضا و سید محمدرضا امام، «مطالعه تطبیقی اصل فردی کردن مجازات‌ها در فقه جزایی اسلام و حقوق ایران با نگاهی به تحولات قانون مجازات اسلامی»، *فصلنامه فقه جزای تطبیقی*، دوره ۱، شماره ۱، ۱۴۰۰، صص ۶۷-۸۲.
https://doi.org/10.22034/jccj.2022.148190

۱۰. گشتاسبی، محمد، حمیدرضا آداب و محمدعلی مهدوی ثابت، «تحلیل تطبیقی جایگاه پرونده شخصیت در فرایند دادرسی کیفری: مطالعه موردی حقوق ایران و انگلستان»، *مجله پژوهش‌های تطبیقی فقه، حقوق و سیاست*، دوره ۵، شماره ۲، ۱۴۰۲، صص ۱۲۸-۱۴۴. https://doi.org/10.61838/csjlp.5.2.10

References

Books

1. Ashworth, A. and Rory Kelly. *Sentencing and Criminal Justice,* Cambridge: Cambridge University Press, Fourth Edition, 2005.
2. Gelsthorpe, L., Raynor, P., and Robinson, G., *Pre-Sentence Reports in England and Wales: Changing Discourses of Need, Risk and Quality,* Cullompton: Willan Publishing, First Edition, 2010.
3. Khaleghi, Ali, *Criminal Procedure Law*, Volume 2, Tehran: Shahr-e Danesh, 50th Edition, 2024. (In Persian)
4. Mehra, Nasrin, *Encyclopedia of Criminal Justice in England*, Tehran: Mizan, First Edition, 2019. (In Persian)
5. Rahimian, Mitra and Morteza Zohrabi, *Feasibility of Establishing a Character File in the Criminal Procedure Process*, Tehran: Sanjesh and Danesh, First Edition, 2023. (In Persian)
6. Robinson, G., and Crow, I. D., *Offender Rehabilitation: Theory, Research and Practice*, London: SAGE Publications, 2009.
7. Sprack, J.*, A Practical Approach to Criminal Procedure,* Oxford: Oxford University Press, 14th Edition, 2012.

Articles

8. Farsi, Mahvash, Khoshroshahi, Ghodratollah Khosroshahi and Rouhollah Sepehri, "The Necessity of Establishing a Character File in Developmental Prevention of Juvenile Delinquency", *Crime Prevention Studies Quarterly*, Issue 56, 2020, PP 31 – 47. (In Persian)
9. Fattahi, Heydar and Rouhollah Sepehri, "The Impact of the Criminal Trial Process on the Formation of a Personality Case", *Legal Research Quarterly*, Volume 26, Issue 102, 2023, PP 457-476. https://doi.org/10.48308/jlr.2022.229239.2358/ (In Persian)
10. Foroutan, Reza and Sayyed Mohammadreza Emam, "A Comparative Study of the Principle of Individualization of Punishment in Islamic Criminal Jurisprudence and Iranian Law," *Comparative Criminal Jurisprudence Quarterly*, Volume 1, Issue 1, 2021, PP 67-82. https://doi.org/10.22034/jccj.2022.148190/ (In Persian)
11. Ghiasvand, Saeed, Sajedeh Mousavi, Fatemeh Zand and Mitra Basivand, "The Position of the Principle of Individualization of Punishment among the Governing Principles of Penalties," *Studies in Political Science, Law and Jurisprudence*, Volume 9, Issue 3, 2023, PP 636-659. (In Persian)
12. Goshtasbi, Mohammad, Hamidreza Aadabi and Mohammad Ali Mahdavi-Sabet, "A Comparative Analysis of the Position of the Character File in Criminal Proceedings: A Case Study of Iranian and English Law", *Journal of Comparative Studies in Jurisprudence, Law, and Politics*, Volume 5m Issue 2, 2023, PP 128-144. https://doi.org/10.61838/csjlp.5.2.10/ (In Persian)
13. Jamadi, Ali, Ramin Rostami and Jalal Bahadori, "The Character File: From the Perspective of the Legislator to Judicial Practice", *Judgment Quarterly*, Volume 21, Issue 105, 2021, PP 117-139. (In Persian)
14. Ryan, M. J., "Framing Individualized Sentencing for Politics and the Constitution," *American Criminal Law Review*, Vol. 58, Issue 4, pp. 1747-1773, 2021.

15. Sabzeh Ali, Razieh and Ghodratollah Khosroshahi, “The Role of the Personality File in Preventing Repeat Crime”, *Crime Prevention Studies Quarterly*, Issue 45, 2017, PP 117- 152. (In Persian)

Websites

16. https://ara.jri.ac.ir/
17. https://commonslibrary.parliament.uk/
18. https://www.cps.gov.uk/
19. https://www.gov.uk/
20. https://www.sentencingacademy.org.uk/

This page is intentionally
left blank.